

საერთაშორისო მან

რუსეთის ფრონტიდან ცნობა არ მოსულა. არ გიცით თუ რა ხდება ბაღდადის ზღვაზე. ერთი კი აშკარაა, რომ რუსეთის საზღვაო მდგომარეობა მტკიცე უნდა იყოს. სახელმწიფო უფროსი უკანადაა მოხვედრილი და მტერს შეხვედრის წინააღმდეგობას არ უწყობს. უკანაა დასრულებული მტერს საზღვაო მხარეზე ბაღდადის ზღვაზე ხაზით გახატულია და ახლო მომავალში პეტროგრადზე იერიშები მოიტანოს.

საზღვაო ფრონტიდან ცნობა არ მოსულა. არ გიცით თუ რა ხდება ბაღდადის ზღვაზე. ერთი კი აშკარაა, რომ რუსეთის საზღვაო მდგომარეობა მტკიცე უნდა იყოს. სახელმწიფო უფროსი უკანადაა მოხვედრილი და მტერს შეხვედრის წინააღმდეგობას არ უწყობს. უკანაა დასრულებული მტერს საზღვაო მხარეზე ბაღდადის ზღვაზე ხაზით გახატულია და ახლო მომავალში პეტროგრადზე იერიშები მოიტანოს.

ახლა სახეობა მიიღო მუშათა მდგომარეობა. ცხოვრება დღითი დღე ძვირდება. აიღო პირველი სკოლების სახეები. პირი უკანასკნელ თვეში ერთი ორთა გადვიდდა. მით უფრო უნდა ითქვას ეს ტანისმცოდნეობის და ფეხსაცმელის შესახებ. ასეთ პირობებში მუშათა ხელფასის მომატება აუცილებელი ხდება ამის მოთხოვნის დემოკრატიის ინტერესები, ამის გარეშე მუშათა სამართლებრივი პრინციპი. ახალი საბჭოელო ანუ გზის დადგმა. უკანასკნელ სტრუქტურულ მან სახეებით დაკავშირებული მუშათა მოთხოვნები. ამის შემდეგ ტრამვაული უთითო წარსლის გვიქვამის. ასეთ პირობებში ისმება საკითხი ტრამვის გადღობის შესახებ.

ჩვენ გადაჭრით ვებრძობით პლუტოკრატულ საბჭოელო პარტიას, რომელიც ტრამვის გადღობით ახალ შემოსავლის წყაროს იხიწის. ეს არის პრინციპული პლუტოკრატის, რასაც სასტიკი გზის დემოკრატია. ჩვენ მომხრე ვართ პირდაპირი გადასახადების გადღობის და ყოველგვარი ხარჯების შეღებულ წარგებზე დაკისრების. მარა ჩვენ განსაკუთრებულ პირობებში გვიხდება მუშათა, თუ აქამდე მუშათა პარტიის წარმომადგენელი, კერძო მფლობელი საკუთრება ხარჯები ვერ დაფარავს, ეს გამოიწვევს ქალაქის თინანისურათი დაუძლეველ და მთელ დემოკრატის ძალა-გამაყვანის დაგროვებას. დემოკრატული საბჭოელო ვალდებულება ყოველი უმისი იმპერიის, რომ თავიდან აიცილოს ტრამვის ტრამვის გადღობა. მარა სწინ ეს შეუძლებელი ხდება. გარდა მუშათა ხელფასისა, საშინაო იზრდება სხვა საწარმოო ხარჯებიც. ამიტომაც თვითის დემოკრატიული საბჭოელო იტყუებული ხდება გადასახადის ისეთი ნაბიჯი, რასაც ის დღითი ხანია გაუგებრობა და გადღობის ტრამვის ტრამვი. დემოკრატია ვალდებულია კარგად ასწავლით შექმნილი მდგომარეობა კარგად ასწავლით და ეს ახალი მსხვერპლი, რასაც ის ცხოვრება აკისრებს, ძალაუნებურად ახალი ტრამვის. ჩვენ მოვითხოვთ, რომ ტრამვის მომატება, რამდენადაც შეიძლება უზომიერი იყოს და გადაჭრით უარსაცვათ ბერძენი იყოს და პლუტოკრატის სხვა მეთაურთა ვერაფერსაც ტრამვის 800-400 პირობებით გადღობის შესახებ.

ტრამვის გადღობა არსებულ პირობებში აუცილებელი ხდება. ჩვენი მიზანია—პლუტოკრატული წარმომადგენლის წინააღმდეგ დადგინდეს ახალი შედეგებით უზომიერი ტრამვი დაგვიანონოთ. ცხოვრება სერათოს გადვიდდა. ამისდაგარეშე ტრამვის ტრამვი ძალაუნებურად ძვირდება. ასე მოიქცეოთ მოსკოვისა, პეტროგრადისა და სხვა ქალაქთა დემოკრატიული საბჭოები, ამ გზის ძალაუნებურად უნდა დაადგინოთ დემოკრატიული საბჭოელო ტრამვი ახალ მსხვერპლს მოსახლეს. დემოკრატია ვალდებულია ამის ანგარიში გაუწიოს და ახალ საბჭოელო გუმიანობას.

პრესა

ჩვენ ნაციონალისტებს ეროვნული აღორძინება, როგორც ვიცით, თავის პრივილეგიით აქვთ გამოცხადებული. მაგრამ პირად მათ მუშათა ამ ნაღვალზე აშკარა ანტი-დემოკრატიული და ამით ანტი-ეროვნული ხასიათი აქვს.

მართალია, რაში მდგომარეობს ერის აღორძინება? მის საწარმოო ძალა განვითარებაში, მის კულტურულ და გეოგრაფიულ წინსვლაობაში, მისი ხალხის, ესე იგი დემოკრატიის გაძლიერებაში, გინაიდან ნამდვილი მემკვიდრე და გამგრძობელი ერის ისტორიის, მისი განვითარების ისტორიულ-კულტურული მემკვიდრეობის—დემოკრატია.

მაგრამ ფედერალიზმის და ნაციონალ-დემოკრატიის ეს ასე არ ემთხვევა. ისინი ყველაფერს ებრძვიან, რასაც ქართული სახელმწიფოებრივი, თუნდაც ეს მუშაობს იყოს ქართული ხალხის და არა სხვა ნაწილი.

ყველას ახსავს, როგორ იცვლებოდა ეს პარტიები ჩვენ თავდა-აზნაურთა მიწათ-მფლობელობას, მათ ინტერესებს ქართული ერის სახელმწიფო, თითქოს ქართული ერის დემოკრატია მემკვიდრეობა კეთილდღეობაზე ყოფილიყოს ახერხებული.

რეგულაციები ეს „ბუჯი“ ეროვნების ერთიანი მიზნის-მოხატვისა და ფეოდალ-მემკვიდრეობის სასიკვდილო დასჯისა ჩასცა. მან ერის განვითარების მოაგვარა საკითხთა სწორით მემკვიდრეობა კლასის გაუქმება დასახა და ამის დღეს წინ ვიდარაფერი აღუდგინა.

ჩვენ მემკვიდრეობით ამით ერთი სახეობა განვიხილავთ. თავადებზე ზრუნვა დღეს უარსაცვალია.

მაგრამ ესაა მერყე თავსატეხი საკითხი გაუგებრობა, ესაა—ტრამვი. ქართული საკითხის აღდგენაში სურთ დაახლოებით 5 ქართული ხალხის აღორძინების დიდი ნიშნები. კლერკალური პოლიტიკის აღორძინებაში

უნდათ მოაჩვენოთ ხალხს ეროვნული საქმე. მართალია, მათ პარტიამაში სწორია: ეკლესიის განშორება სახელმწიფოსაგან, მაგრამ ეს სწორია მხოლოდ. საქმით კი ეკლესიის შევლა და დახმარება აქვთ მისწრაფი დასახლებული.

აი როგორ აერთებს „ახალბაბა გავით“ თავის პოლიტიკურ რწმენას და პოლიტიკურ პრაქტიკას:

„ჩვენი მიზანია სარწმუნოების საქმე გადმოვიტყოს თვითმართებულთა თავისუფალ საქმით, ამიტომ ჩვენ მოვიხილეთ ეკლესიის განშორება სახელმწიფოსაგან, მაგრამ ვიდრე ეს არ მოხდება და ვიდრე საქართველოს ეკლესია მტრდობის სიკვდილის ჩაგვრის წინააღმდეგ მან ყოველი სიკვდილის და რეგულაციების წინააღმდეგ უნდა აპოლოგია.“

ამრიგად, აქ აღიარებულია აშკარად პრინციპული და პრაქტიკული დამატარებელი წინააღმდეგობა.

ფედერალიზმის უფროსი პირობებში ეკლესიის განშორება სახელმწიფოსაგან ისე, როგორც წინეთ ეკლესია ფეოდალიზმის გაუქმება, მაგრამ სანამ ეს არ მოხდება, სანამ რეგულაციების უფროსი ხალხი ეკლესიის ასეთ რეფორმის განხორციელებას, იგი ვალდებულია თავის თავს დაიცავს ეკლესია, ე. ი. დაიცავს მანამდე, სანამ მას არ ჩამოაშორებენ სახელმწიფოსაგან. შემდეგ იგიც მის დაუწყვეტელ ბრძოლას, ე. ი. მივა განსაზღვრულ სურფაზე და შემოსახებას: „ჩვენც ვხანძრობთ! იგი ესაა ვალდებული სიკვდილის ტრამვის რეგულაციების, როგორც ჩვენი ფედერალიზმის ტრამვი.“

დავალები

(პ. დ. ს. 12 ოქტომბერი).

შოღალაბეგის ეძებენ.

პეტროგრადი. 6 ოქტომბერს 12 არმიის აღმ. კომ. რწმუნებულმა მოსხვედრა გააკეთა კომიტეტში, რომლიდანაც გამოირჩევა, რომ სასულიერო სამართა მუშათა ფლობის ჩამოშორება იქნა საზღვარი საქმით. არტიკლის მსახურთა უპირატესობაში, რომელიც ახლათ იყვნენ გამოვლენილი სთავადარი ნაწილებიდან, უარი სთქვა ომის წარმოებაზე და მხოლოდ 30 რეგულაციების თავდაუწყებით მუშაობდნენ ბატარეებზე. შოღალაბეგის ბიძგის ისინი მიეღოთ გერმანული პარლამენტის დამატებითი ბრძოლა; შემდეგ ისინი გადაყვანილ იქნენ ჩვენს სატრანსპორტო გეგმზე და ჩვენი გეგმები იტყუებული გახდნენ ზარბაზნები და უნდა დაგვიდგინდნენ გერმანიის მიტოვებული ბატარეები. მოსხვედრის მოსმენის შემდეგ კომიტეტმა დაადგინა: ნემსებში მოიპოვოს რიგის ყურში თავისუფალი შემოსავლები გზა ამ პირობა მოლაპარაკების გამო და შეიძლება ამდენი ინტენსივობით კერძოერო „სლავა“; თუ ეს ცნობები მართალია, ეს პირები უნდა პასუხისმგებელი იქნენ მიტოვებული და სასტიკი დამამართლებელი ამის ჩამდენი დღისი არ არიან თავისუფალ რუსეთის მოქალაქეთა იწოდებოდნენ. ამიტომ მეთაურებზე არმიის დეპუტატთა აღმასრულებელი კომიტეტი თხოულობს დაუყონებელი გამომავლის დანიშვნას.

გორბა კავკასიაში.

პეტროგრადი. შინაგარე საქმის სამინისტრომ მიიღო ამირი კავკასიის საგანგებო კომიტეტის კავკასიაში ერთობის შენობების საქმის გადაღობა. პირველად ერთობის შენობებზე იმ დემოკრატების, სადაც ამის არაერთი დამატარებელი არ შეხვდებოდა.

ბელგის ელჩის წერილი.

პეტროგრადი. ბელგის ელჩმა პეტროგრადში წერილი გაუგზავნა მუშათა ც. დას. საქმის ც. აღ. კომ., სადაც ის სთამოვნებთ აღნიშნავს მათ რეგულაციის ზღვის შესახებ, მხოლოდ სთავის თუ ბელგის აღდგენის მოთხოვნის, მოთხოვნის მის აღდგენა სრული დამოუკიდებლობით. რაც შეეხება ზარალის ანაღვრებას ეს სერთაშორისა ფონდში კი არ უნდა იქნის, არამედ გერმანიამ, რომელმაც დაარღვა სერთაშორისა ფონდში ბელგიაში შექმნილი. ამის საპასუხოდ ც. აღ. კომ. მიწერა ელჩს, რომ კომიტეტი სრულიად ეთანხმება მას, რომ ბელგია სრული დამოუკიდებელი უნდა იყოს, რაც შეეხება ზარალის ანაღვრებას, ეს საშეგომო მოლაპარაკების დროს უნდა გადასწყვიტონ.

ხევის ზავის შესახებ.

პეტროგრადი. რადგან ხევის გავრცელება გერმანიის განხრება აქვს ხელახლა დამწყობის შესახებ მოლაპარაკება, საგარეო საქმეთა სამინისტრო აცხადებს, რომ საგარეო პოლიტიკის შესახებ ცნობებს ის ამ დღემდე გამოაქვეყნებს რეგულაციის საბჭოელო წინაშე. რაც შეეხება ხევის გერმანიის მართლაც განხრება აქვს მოახლოების უთანხმოება მოკავშირეებში, ეს გამოწვეულია უსულო გერმანიის ცუდი მდგომარეობით და ზამთრის კამპანიის შიშით.

მუშები და მრეწველობის საქმე.

პეტროგრადი. შრომის სამინისტრომ ცნობა მიიღო, რომ ნიკოპოლ-მარიუპოლის ქარხნის აღმინისტრაცია ხეობის ქარხნისა, რადგან 28 სექტემბერს მუშებმა ძალა იხმარეს სახელმწიფოს უფროსზე. ომის დროს მრეწველობის ქარხანაში მუშებმა მოითხოვეს ორი ინტენსივის დათხოვნა. ფარიატების და მუქარების სრულიად რუსეთის კავშირი დამოუკიდებელი იქნებოდა, შრომის სამინისტრო უარსაცვამს მუშებს გადასცენ საქმე მომარტებელ კავშირს. ექსპროვანს ფაბრიკის აღმინისტრაციის მიმართ შრომის სამინისტროს გამოცდილი საქმე, რადგან ეკლესიის მუშათა დეპუტატების საბჭოელო აღმინისტრაციამ ქარხნის, იმის გამო, რომ აღმინისტრაციამ უარსაცვამს მუშათა მიღება დათხოვნის საქმე საქარხნის კომიტეტისთვის გარდაცვა. ცარიული შიხტუსის მხრეს 40 ქარხნის მუშამ მოახდინა ქარხნის მოაქვება. ხე-ტყის მუშათა მოთხოვნა კავშირის სთავის შრომის სამინისტროს საზღვაო პირობების შემუშავებას. შრომის სამინისტრო შეეცაობა იმართლადის საგარეო ინსპექტორს რა მდგომარეობაში ბურჟუაზიის და კურორების ქარხნები, რადგან აღმინისტრაციამ 24 აგვისტოს განაცხადა ქარხნის გახურება და უარსაცვამს დამატარებას. აღმინისტრაციამ უარსაცვამს მუშებს რამდენიმე დღის ნამუშევარი ქარხნის გახურებაზე მოკლავთ, აღარ ანებებენ საქონლის გაზიდვას.

ოპიონ დავები

პეტროგრადი. 12 ოქტომბ. რუსეთის ფრონტიდან დღეს ცნობა არ მოსულა. ცნობა არ არის თუ რა ხდება ბაღდადის ზღვაზე.

პარზი. 11 ოქტომ. მდ. ერის ჩრდილოეთით, და-ბოვეტისა და და მალმბონის რაიონებში გერმანელებმა ჩვენს პოზიციებს ყუმბარები დასვეს. შეიძინა და ვალმბონის რაიონში ჩვენმა მოწინავე რაზმებმა მრავალი სამხედრო ტყვეები წამოიყვანეს. ტყვეთა რიცხვი სერთათ 8000 ჯარისკაცს აღემატება; ამისთან ხელთ ვიდრე 70 ზარბაზნი, 30 ნაღვის მარალელი და 80 ტყვიის მტრეველი. შინაში იერიშები მიგავსებს. მდ. მასის მარჯვენა ნაპირთან, სამონდეს, ვაშლირის, შომის რაიონებში და დუგოის დასავლეთით საარტილერიო სროლა.

დონდონი. 11 ოქტომ. პეტროგრადში ტყვეთა მდებარე პოზიციებზე გერმანელებმა იერიშების მოტანა განახლეს. მაგრამ ჩვენ მათი იერიშები მოვიგერიეთ. გაბრძობის სამხრეთ აღმოსავლეთით ჩვენი მოწინავე რაზმები მტრის პოზიციებს თავს დაესხნენ და მათ ჩამდენი ტყვიის მტრეველი წაართვეს.

დონდონი. 11 ოქტომ. ინგლისის მთავრობის ოფიციალური ცნობით გერმანიის „ცენტრების“ ლაინდონე თავდასხმის დროს სასაგვლოლო დაიკა 34 და მსუბუქთა 56 ქებაზე მოსიარულე.

უპასუხაელი ფოსა

ჯამაგირების მომატება ვერ აკმაყოფილებს რკინის გზის მოსამსახურებში ტულერგაფის ტრამვი. მათი ხარით მოსამსახურებში არ დაუწყავს შეხვედრის კატეგორიებით და ისე მოხდება მომთხოვნა.

დღითი მოთხოვნები ყოფილა მუშა ხელის ხე-ტყის მოსახლის და შუშის დასამუშავებლათ პეტროგრადის, სკოვის, ნოვგოროდის და სხ. გუბერნიებში. სკოვიო ყოფილა 185,000 მუშა.

მათაშინ საოლქო-სასურსათო კომიტეტმა დაადგინა ასწეროს მთელს ოლქში როგორც პლანდირებზე ისე საგარეობებში ჩი და მისი განხორციელება მოხმარებულა შორის თითონ იქნისროს.

შრომის სამინისტროს ცნობის თანახმად 1 ოქტომბერს პეტროგრადში 34 პირობის ნალურ კავშირში ყოფილა 502,839 მუშა.

კავი წერილებს ქუთაისში დიდს ამბით შეხვდნენ; ყველა რეგულაციების ორგანიზაციების წარმომადგენლებმა სიტყვებით მიმართეს. თხოვ კავშირს ილაპარაკა რუსულად და ქართულად.

ცენტრო-ფლობა წინადადება მისცა აღმინისტრაციის ვერდერგის, რათა შეჩერებულ იქნეს ხნობრი მატარებლის დემოლიზაცია, გინაიდან ამ ეამთ მატარებლის განთავსებულებას არც დატრევა შეეძლებოდა, რაც ბრძოლის დროს მას დასახლებებს.

განთავსებულებული ჯარისკაცები რკინის გზის სადგურებზე უწყსუბას ხდნენ.

დონის ოლქის ქვა-ნაშრომის მდებარეობში მუშათა თითქმის შეჩერებულა. მუშათა იმ მატარებლებში სწარმოებს, სადაც სამხედრო ტყვეები არიან.

ახალი აპეპი

საარჩევნო ხაზადის. საარჩევნო სიების შესწორება შეიძლება 20 ოქტომბრამდე. ამირი კავკასიის ცენტრალური საარჩევნო კომისია ცნობებს საზოგადოებას, რომ საბჭოელო კანდიდატმა სია გამოაქვეყნებდა 20 ოქტომბერს. ამიტომ ყოველგვარ დამატებისა და შესწორების შეუძლება ამ სიებში უნდა მოხდეს 20 ოქტომბრამდე.

— ცენტრალური საარჩევნო კომისია საზოგადოებას სთხოვს ოლქის შტაბის ფრონ-

ტის—სარჩევნო კომისიის ნუ იქნება აღკრძალული ფრონტი ბალევიების ლიტერატურის გავრცელება და მათაც მიეცეს სრული თავისუფლება გასწიონ საარჩევნო აგიტაცია ჯარისკაცთა შორის.

— საბჭოელო კანდიდატთა სიები დამატება ყველა აღმინისტრაციის გეგმაზე.

— გლეხთა ორგანიზაციის გაერთიანება. როგორც გლეხთა დეპუტატების საბჭოელო ცენტრის მიერ განხორციელებული იტყუა-ნიშნა, უკვე მათ ყოფილა ნიდაგი ჩრდილო-კავკასიის საგლეხო ორგანიზაციების ამირი-კავკასიის ცენტრთან გასაერთიანებლობა. ამ საქმის მოსაგარებლობა თვითის-ში ჩამოვიდა კიდევ ჩრდილო-კავკასიის გლეხთა ორგანიზაციის დედაცია.

— მუშების დათხოვნა. აღმინისტრაციის ტყვეობის ქარხნის აღმინისტრაციამ ნე-დლი მსახლის უმთავრესი მიზნით გადასწყვიტა დათხოვნა 400 მუშა. ქარხნის თა-დაცვაზე მუშათა. ამიტომ მ. და უ. დეპუტატების საბჭოს მუშათა სექციამ განაცხადა ქარხანაში თავის წარმომადგენელი ქარხნის მდგომარეობის და მუშების დათხოვნის ნამდვილი მიზნის გამოხატვისა.

— ქართველ მწერალთა კონფერენცია. გუშინ დასრულდა ქართველ მწერალთა კონ-ფერენცია. შ. დადიანმა გაეთქვა მოსხვედრა ქართველ მწერალთა კავშირის დაარსების შესახებ. მოხსენება მიღებულ იქნა და დადგინეს მისი სისტემატიკა. კავშირის წესდების შესამუშავებლად აირჩიეს კომისია, რომელშიც შედიან გ. რამაძე, ე. ჯ. დე-ბარძი, ი. ვართაგავა, ს. დადიანი, ა. ახნა-ზაროვი. კომისიამ, რომელმაც უნდა შეიმუშაოს მიმდინარე მომენტის შესახებ მოწოდებ-ბის ქართველ მწერალთა და დასავლეთ ევროპის მწერალთა დამი, აირჩიეს ყველა პირტი-ვის წარმომადგენლები, სახელმძღვ. გ. რუ-ხაძე, გ. რამაძე, ი. ვ. ვართაგავა, პ. ი. შელი, ტ. ტაბიძე, ა. კუბიძე, დ. უზნაძე.

— დეპუტა. დღეს დემოკრატიული კავშირში „მუშაობა“ ში ამხ. გ. კონიგვი წიკითხავს ლეტიკის კლასთა წინააღმდეგობაზე. და-საწყისი საღამო 7 ს.

— ქართველ წარმომადგენ. დღეს სტენის მოყვარე მოწოდება წრის მიერ აქცელის აუ-დითორიაში წარმომადგენელი იქნება 4 მოქ-პიგას „მუშაობა“.

— ახალი. დღეს კავშირის ახალი და-ბურულია მუშაობისა უქმის გამო.

— დაარსების დახურვა. განხორციელებულია ქალაქში ზოგიერთ დახარებით დახურვა, რაც გამოიწვევს მოსამსახურეთა მის-ურ დათხოვნას. ამიტომ მ. და უ. დეპუტატების საბჭოს მუშათა სექცია ამ თავიფე ცდლობს გამოუტყვინოს მათ საშუალება.

— ჯარისკაცთა დახმარება. ამ უკანასკნელ დღეებში ხშირად ამინაგებენ სოფ-ლებში თავისუფალ სამხედრო ნაწილებს, განსაკუთრებით ბერძენი ჯარი დაუბინავებულ ხლის სიფეცა გაქირებებაში მყავ სოფელთა მდგომარეობას. სოფ. შაშქირეთიდან (მოარ-ფაის მარა) გლეხთა დეპუტატების საბჭოელო ცენტრში შემდგენი შინაარსის დეპუტატ-ზარის: აღდგენ ჩვენს ქარხნში დაამინაგეს ასი ციმბირელი ყუაბი; მათთვის დანიშნულ ბინების დაქირა არ მოისურვებს. მდგომარეობა აუტანელია, გთხოვთ დახმარებას. გლეხთა ცენტრის ცდლობს, რომ თავისუფალი სამხედრო ნაწილები რამდენადაც შეიძლე-ბილია დაამინაგონ ჩრდილო კავკასიაში, სა-დაც სასურსათო კრიზისი არ არის ისე გამო-წვევებული, როგორც აქ. ზოგიერთ შეთხვე-ვაში გლეხთა ცენტრმა აღმა კიდევ შუა-მდგომარეობა, რომ გაყვანილი ჯარი სოფელ-ბიდან.

— განჯის გუბერნიაში. გუშინ გლეხთა დეპუტატების საბჭოელო ცენტრში ირჩილა საკითხი განჯის გუბერნიაში აღმინისტრ-აციული მართვა-გამგეობის საუძღვრის შეი-სება. თუცა აქ ამირი კავკასიის საგანგებო კომიტეტს უყვ თავის რწმუნებ-ლები, მაგ-რამ კავკასიის არც ერთ გუბერნიაში არ არის ისეთი უწყსრეობა, როგორც ეს განჯის გუ-ბერნიაში ყოფილა. გლეხთა ცენტრმა დაად-გინა მოხსენება ამ გუბერნიაში აღმინისტრ-აციული მართვა-გამგეობის ძირითადი როორ-განიზაცია.

კამბახი და მთიანეთი.

ამირი კავკასიის მარტინის მოწოდება კავ-შირის თვითის ორგანიზაციის წევრთა საერთო კრება დანიშნულა შაბათს, ოქტომ-ბრის 14-ს, საღამოს 5 საათზე, თვითისის სათ.-ან. გინაზიაში. აქვე მოხდება ახალ წევრთა მიღება. საზოგენ მმანაგებს ნუ დაი-გვიანებენ.

— დღეს, საღამოს 6 ს., ქალაქის პირობის-ნალურ სასწავლებლის შენობაში (ტყუავის ქ. № 9) დანიშნულია მესამე სამილითო უბნის მცხოვრებ ს.ლ. პარტიის წევრთა საერთო კრება საარჩევნო კითხვების გასარ-კვეთად.

პროვიზიის კომისია.

ჯუმათი. 15 ოქტომბერს ხელმეორეთ და-ნიშნულია მომარტებელი კამერის წევრთა კრება ჯუმათის-ნალურის ყველაბულებსა-ფრის და გოლან-ნეთის საღაო საკლის შეს-ახებ. კამერის წევრებს: აღეკანადრე შარაძეს, სოსო მელიქივიძეს, კალე ელენტს და გრიგოლ კოპალაძეს სთხოვენ შეიკრიბონ სადგურ ჯუ-მათის დღითი.

მომარტებელ კამერის წევრების საკრებლე-ბით: ეს საკლა დიდი ხანა მთავრობის მი-ერ დამტკიცებული იყო. სამი საზოგადოე-ბების ნაწილში მტკიცე ცენტრის ქველ და მოხარული ყუენი დასწრებით. მალაქურზე, მაგრამ სტრუქტურული ცენტრის იმ-დენი ხიოვენი ახარა, რომ ის საზოგადოებრივ დარჩენ მშალზე და სკოლა რადაც სასწავლო სულელობის მიხედვით იხსნება, ე. ი. ვა-ლა-ტრში. ნაწილმა ჯუმათის საზოგადოებისა —ეუერ ბალეზმა, იფიქრა, მთავრობამ მიტომ დართო მოძღვრის ნება სკოლა გახსნა ენა-ლატრში, რომ იქ შეიძლება მათ არის ორლა-სინი სასწავლებლისა. თითონც მიიწოდ-მეს თავისთვის სკოლის გახსნა, რადგან მათ კიდევ უკეთესი შენობა აქვთ, გინე ენალატრს. დღეს ორთავე მოწოდება მასწავლებლები და ინსპექტორები და შეუდგენ საქმეს. ამრიგად, გლეხთა 200 კაცითა თავისთვის ავეთებს სკო-ლას, ევრობალეზი რიცხვი 400—500 კაცი კი თავისთვის. განხორციელებულ ეს კუაბური გინაზიაში გამოწვეული სურვილები და შე-მდე სკოლას მიეღობ: დარჩენილ სკოლად ცხლად უსაზრუა, ენალატრის ნაწილად გლე-ბი, ჩინბანი, წოდბანი და ჯუმათი. ან და-ტოვით ესენი უნდა უსკოლოთ, ან და გახს-ნევით მესამე სკოლა. სიტყვით სკოლის გა-ხსნა ადვილია, მაგრამ საქმის ძლიერ ძნელი. გინაიდან დღეს დღემდე საზოგადოებრივ დასმარებას ვერ მოგვეყვს და ვერც შემდე-ში გვექნება ამის იმედი. მთავრობა თავის ხარჯით შეინახავს მხოლოდ 12 სასწავლე-ბელს მთელს გუბერნიაში, დღეს კი 27 გახს-ნილი. ასე რომ სამივე სასწავლებელი ხალხს დააწევა კისრზე შესახაბა, რასაც ის ვერ შეიძლებს. სკოლის 2—3 ვერსის მამილბე-ნიეს სოფლებში, რომლებიც ძლიერ მეხრათ არიან დასახლებული 3 სასწავლებლის გახსნა პირველად წყნობით უმალესისა, არის არა-ნორმალური მოვლენა და თან განუხორცი-ლებელია. რომ ეს საზოგადოებრივ სულ უსკო-ლოთ არ დარჩენ და სამის ნაცვლად არცერ-თიც არ დარჩეთ, სკოლას „კამერამ“ მი-იღოს დადგენილება ერთი სკოლის გახსნის საშუალო აღავს, ყველა სოფელისთვის; ყველას იყვია და არც შენახვა გაუქირდე-ბათ. ძლიერ კარგი იქნება, თუ ხალხიც არ აყვება მდ. ირაკლი აფხაზავს სურვილებს, რადგან მან ამ სიმამტიურ საქმეში დიდი არე-დარევა შეიძლება.

— ახალი. დღეს კავშირის ახალი და-ბურულია მუშაობისა უქმის გამო.

— დაარსების დახურვა. განხორციელებულია ქალაქში ზოგიერთ დახარებით დახურვა, რაც გამოიწვევს მოსამსახურეთა მის-ურ დათხოვნას. ამიტომ მ. და უ. დეპუტატების საბჭოს მუშათა სექცია ამ თავიფე ცდლობს გამოუტყვინოს მათ საშუალება.

— ჯარისკაცთა დახმარება. ამ უკანასკნელ დღეებში ხშირად ამინაგებენ სოფ-ლებში თავისუფალ სამხედრო ნაწილებს, განსაკუთრებით ბერძენი ჯარი დაუბინავებულ ხლის სიფეცა გაქირებებაში მყავ სოფელთა მდგომარეობას. სოფ. შაშქირეთიდან (მოარ-ფაის მარა) გლეხთა დეპუტატების საბჭოელო ცენტრში შემდგენი შინაარსის დეპუტატ-ზარის: აღდგენ ჩვენს ქარხნში დაამინაგეს ასი ციმბირელი ყუაბი; მათთვის დანიშნულ ბინების დაქირა არ მოისურვებს. მდგომარეობა აუტანელია, გთხოვთ დახმარებას. გლეხთა ცენტრის ცდლობს, რომ თავისუფალი სამხედრო ნაწილები რამდენადაც შეიძლე-ბილია დაამინაგონ ჩრდილო კავკასიაში, სა-დაც სასურსათო კრიზისი არ არის ისე გამო-წვევებული, როგორც აქ. ზოგიერთ შეთხვე-ვაში გლეხთა ცენტრმა აღმა კიდევ შუა-მდგომარეობა, რომ გაყვანილი ჯარი სოფელ-ბიდან.

— განჯის გუბერნიაში. გუშინ გლეხთა დეპუტატების საბჭო

რედაქციისგან

გაზეთის ქალაქის და სხვა გამოცემებში მასალის უზომოთ გაძვირების გამო, იძულებული ვართ 15 ოქტომ. გაზეთის ფასს კვლავ გავაძვიროთ.

15 ოქტომბრიდან ცალკე ნომერი ჩვენი გაზეთისა ეღირება 15 კაპ. თვეში 8 მან. და 85 კაპ. პირველი ნომერი აგრეთვე გაზეთი დღეობისათვის ცალკე 12 კაპაგადა. ამ ხელის მოწვევით, რომელიც გაზეთის პარაფისის აგრეთვე მოვალეობის აჩივან აგრეთვე დაუშვავთ დახმარებულ ფულზე (8 მან. 60 კაპ.) 85 კაპ. და შემდეგ თვეებში ისინი თანხმობით ახალი ფასისა.

მეუბნები დამოკიდებულნი. მას ცხადსა და ძილში ელანდობოდა წითელი რესპუბლიკა, პროლეტარიატის დიქტატურა. არაფრისა ბერსს არ ზოგავდა ბურჟუაზია, რომ ჩამოეცილებოდა პროლეტარიატისათვის მისი თანამგზავნი წყვილი ბურჟუაზია.

ის არწმუნებდა გლეხობას, რომ მეუბნები ყველაფერში დამნაშავე, რომ მათ არ უნდოთ მეუბნები, მათ სურთ სისხლის ღვრა გამოიყვინონ, წითელი რესპუბლიკა შექმნან და სხვადასხვა.

ამავე დროს მეუბნები არწმუნებდნენ, რომ გადასახადები აწი მხოლოდ მიღებებს და აწივება და იმევე დროს დროებითი მოთხოვნა აწივება არაპირდაპირ გადასახადებს, რომელნიც მთელი სიბინძურე გლეხობის და წყვილ მესაქუთობებს აწივებდა. ამრიგად მეუბნები კლასი გაჩაყვით დაიწყო.

ს. ცეკაშვილი. (შემდეგი იქნება).

ქალაქის საბჭო

თავმჯდომარეობის დ. მერხალიძე. სანამ დღის წესრიგის განხილვის შეუძლებლობის გამო, ამირი კავკასიის საბჭოებში კომარკის წინადადების თანხმობით ერობის შესახებ თათბირზე დასასწრებლად აირჩიეს ნოე არაბიშვილი, ფ. მახარაძე, ლ. ლეგიტივი (ს.რ.), გ. აბაშიანი (დ.რ.), გ. ლახვიანი (ს.რ.), იმედი კარაკოვი (კ.რ.), მამედბეგოვი (მუსულ.).

გინაიდან ქალაქის საბჭოს მდივანი გ. ხახინოვი არის ცენტრალური საბჭოების კომისიის მდივანიც, საბჭომ დაადგინა, დამუშავებულ კრების არჩევნების გათვალისწინებით განთავსდეს იგი ქალაქის საბჭოს მდივანის მოვალეობისა.

კრების მოსამსახურეთათვის ჯამაგირების მომეტების შესახებ მოხსენებას აკეთებს გამგებობის წევრი მ. სირინოვი. მისი გამოცემით, ჯერ კიდევ 12 აგვისტოდან შემოიტანეს მოსამსახურეთა მთელი რიგი განცხადებებისა ჯამაგირების მომეტების შესახებ. ამ მხრით ტრამვალები სამ ჯგუფად იყოფიან.

პირველ ჯგუფს შედგენს მოძრაობაში მამუშევი წევრი ისინი რომლებსაც 100 მუშაობით ჯამაგირების გადაღება; მეორე ჯგუფს—სპეციალური მეუბნები და მესამე ჯგუფს—კანტინაში მოსამსახურეთა და მეთვალყურეთა—მოთხოვნები მომეტების ჯამაგირების რაოდენობის მიხედვით. მეუბნები ამბობენ, ჩვენ არ ვიზოვებთ მდგომარეობის გაუმჯობესებას, ჩვენ გვინდა მოვლდეს ჯამაგირის ცხარების გაძვირების მიხედვით. პირველ ჯგუფს დაქვამულია 12 აგვისტოდან 31 დეკემბრამდე მოუწდება 512,967 მ. (14000 მან. ზედმეტი მუშაობისთვის); მეორე ჯგ.—27,484 მ., მესამე ჯგ.—46442 მ. სპეციალური ჯგუფის ხარჯები—165250 მ. სულ ხარჯები უდრის—999,002 მ. ჩვენ დღევანდელ პირობებში აუცილებლად მივჩნევთ ქალაქის ყველა წარმოების შემოსავალი გადასახადების მიხედვით. მოსამსახურეთა მოთხოვნების დაქვამულიებით გამოწვეული ხარჯები თვით ტრამვების შემოსავალია და გადასახადების მიხედვით ტრამვების თვითვე ასევე გადასახადების მიხედვით.

საქართველოს ტრამვების (ბლუთების ფასის) გადაღება. საფინანსო, ხარჯთაღრიცხვისა და ტრამვების კომისიის ქალაქის გამგებობისათვის ერთად შეიმუშავებს ტრამვების გადაღების 5 ვარიანტი. 1 ვარიანტი—თუ ყველა ლიანდარებზე ბილეთის ფასს გახდით 10 კ., ერთი წლის განმავლობაში შემოსავალი იქნება 6,036,923 მ. 04 კ., 2 ვარიანტი ყველა ლიანდარებზე 15 კ., შემოსავალი 9,060,804 მ. 60 კ., 3 ვარიანტი—20 კ., შემოსავალი—12107459 მ. 67 კაპ., 4 ვარიანტი—3 კ., მაგვირათ 5 კ., 5 კ. მაგვირათ—10 კ., 10 კ. მაგვირათ—15 კ., შემოსავალი 6,628,115 მ. 57 კ. მე 5 ვარიანტი—3 კ. მაგვირათ 5 კ., 5 კ. მაგვირათ—10 კ., 10 კ. მაგვირათ—20 კ.; შემოსავალი 7,256 562 მან. 44 კ. (ყველა ვარიანტის თანხმობით ნაშალდების ლიანდარებზე ბილეთების ფასის 15 ოქტომბრიდან იქნა გადაღებული.

კ. კანელიძე (ს.ლ.) საფინანსო კომისიის სახელით განმარტავს ზოგიერთ ციურებს და ამბობს; კომისია მივიდა იმ დასკვნამდე, რომ ტრამვების შემოსავალი უნდა ფარავდეს მხოლოდ გადასახადს.

მ. მესხიანი (ს.ლ.) მოითხოვს მეუბნების დაქვამული 12 აგვისტოდან და ტრამვების იმ მომხმდე გადაღებას, რომ ზოლოდენად დარჩეს დევიციტი. ზორონი (დ.რ.), ჩელოლაშვილი (ს.რ.) მომხმდე არიან ტრამვების გადაღების ბერბეროვი (კ.რ.) უსაყვედურებს გამგებობას, რატომ დღემდე არ გააჩივთ ეს საკითხი, მოითხოვს ტრამვების გადაღების შესახებ ვარიანტის თანხმობა და მეუბნების დაქვამული 20 ოქტომბრიდან. გენერალ მახარაძე უპასუხებს ბერბეროვის:

რა გსურს: გინდათ ჯარი სტრატეგიული მიზნისთვის გამოხატვით დაარჩეს, თუ გინდათ მხოლოდ, რომ იგი ამო თუ იმ პარტიის განსაკუთრებული მიზნებისთვის გამოიყენოს. თუ ჯარის გადაღების პირველი მიზანი აქვს, ჩვენ მხარს ვუჭერთ თუ მეორე—ჩვენ მთელი ჩვენი ავტორიტეტით წინააღმდეგ ვიყავით.

რაღ შეეხება მინისტრის განცხადებას, რომ ომის მიზნების გამოცხადება ამ მხრით ნახევარი საკმის გაკეთება იქნებოდა. აგრეთვე ამბობს: ახლა, როცა რუსეთის მეთაურები მტერს უჭერია, ომს ერთი მიზანი აქვს, ესაა მტერის განდევნა ჩვენი საზღვრებიდან (ტაში მარჯვენით). ზავის საკითხის შესახებ აგრეთვე ეკამათება მეორეხარისხიანი ამბიციების, რომ ზავის წინადადებას დაეძლია ჯარი. უნდა ვთხოვოთ ხალხს, რომ ის ზავს მიიღებს არა მშინ, როცა ხიშტს მიწაში ჩასობს, არამედ მხოლოდ ამ ხიშტის წყვეტზე მოიპოვებს. საკითხი შესდგეს ძლიერი დემოკრატიული უმარჯველბის, რომელიც გააძლიერებს მოთხოვნილებას, საშუალებას მისცემს მის ებნობლის ანარქიას და გააჯანსაღოს არაშინ, ამის საიდუმლო ნიშნებს ხელდას აგრეთვე იმ ატაბებს: ინტერნაციონალიზმს ჩვენ ვიგივით ვივით, რადგან ჩვენ ვიცავთ სამშობლოს, ისინი კი არაფერ იციან, ვის იცავენო. (დასასრული სიტყვისა არ მოსულა).

საღვთისმეტყველო

კონტრ-რევოლუციისა და რეპრესიის

როგორც რევოლუციის, ისე კონტრ-რევოლუციის, ერთგვარი ხასიათის საზოგადოებრივი მოძრაობაა, იმ განსხვავებით, რომ პირველის მიზანია მოძრაობის წინააღმდეგობა და გადართობა, მეორეის უკან დახვედრის მოძრაობის ერთ წერტილზე შეჩერება.

აქ ერთდროს ითვლება, ვითომ კონტრ-რევოლუციისა და რეპრესიის ერთი იყოს. ეს არაა მართალი. რეპრესია ნიშნავს ძველი წეს-წყობილების აღდგენას, მართავს-გამგებობის ჩამოშორებული ძველი კლასების უკანვე მობრუნებას. ამის მაგალითებიც იყო წარსულში.

ჩვენ წინა თავში ვლახარაკობდით, რომ საფრანგეთში ბურჟუაზია გამატრად, მაგრამ, როცა მეუბნები კლასი ამს შეიძინა და ბატონობაში შევიდა იგი ამხედრდა მეუბნების წარმომადგენლების იაკობინელების წინააღმდეგ და მათი გასრება მიანდ ნაპოლენი ბონაპარტის. უკანააწინდელი ბურჟუაზიის წარმომადგენელი იყო. მან თავისი ომებით ჩაუყარა საფუძველი ევროპაში ახალ კაპიტალისტურ ხანას. ყოველანაშ პოლიტიკური ბატონობა თავდაპირველად ბურჟუაზიის ხელში გადადიოდა ნაპოლენის დახმარებით, ამის წინააღმდეგ ის კლასები, რომლებიც საფრანგეთის რევოლუციამდე ქვეყნის მესვეურები იყვნენ და აი, კიდევ რუსეთის ბურჟუაზიის წინააღმდეგობის ომის დახმარებით 1814 წელს აღდგენილ იქნა საფრანგეთის ტახტზე ძველი სამეფო გვარჯილბა—ბურჟუაზიის გამატრადებული რეპრესია ამის არ დასჯერდა, მან შეიკრა 15 სექტემბრის 1815 წელს „სახელგა კავშირი“ სხვადასხვა სახელმწიფოებს შორის, რომლის მიზანი იყო „სარწმუნოებრივი და წინააღმდეგობისა გამოხატვა“.

საერთო უკმაყოფილებას ზედ დართოთ მოსახლეობა და საწარმოო კრიზისი, რომც შემოიღეს კარგამდე მივიღებთ მესვერებთან დიდი უმარჯველობა. ოპოზიციონერები ბურჟუაზიის წინააღმდეგობის საბაზისი აგებენ. საბურჟუაზიო რევოლუციის სასარგებლოდ. ამ მოძრაობაში მთელი ფართი ხასიათი მიიღო, რაც არაფრით ექსპონირა მის მეთაურებს, ბანკეტების მიხედვით.

თებერვლის ბოლო რიცხვებში პარიზის ქუჩებში სამოქალაქო ბრძოლა გაიმართა, რომელიც პროლეტარიატი გამატრადული გამგებობა. ბურჟუაზიის მეუბნების გვიმერბა და ბარკალებზე გადახდა და ფინანსური არისტოკრატის და მათი მეფის ბატონობის მხედრის თანხმობის გამოდგინა. მაგრამ რევოლუციის სათავეში მუშათა კლასი აღმოჩნდა და ის კი ასე იოლად ამას არ ანებებდა ბურჟუაზიას. მან აძილა ბურჟუაზიული დროებითი მთავრობა რესპუბლიკა გამოეცხადებინა. აუტარებდა რა დროებითი მთავრობის და მისი პირით მიიღეს საფრანგეთს რესპუბლიკა, პროლეტარიატი ჩადგა პირველ რიგში, როგორც დამოუკიდებელი პარტია, მაგრამ იმევე დროს საომარი გამოიყვანა მთელი ბურჟუაზიული საფრანგეთი. მან მოითხოვა ნიადგი მომავალში რევოლუციონური განთავისუფლების, მაგრამ არა თვითვე განთავისუფლება (***) (მარქსი). უმუშევრობისა და სამხრეთული დროებითი მთავრობა იძულებული იყო ნაციონალური სახელისაგან მოეშვა, რომელიც შედგებოდა მისი სამხრეთისაგან. ამ სახელისაგან იძულებულია ბურჟუაზია მეუბნების თანხმობით მიმბრუნებას, მაგრამ ამით, ნაციონალური სახელისაგან იყო განმორცილებული პროლეტარიატი ბურჟუაზიული წინააღმდეგობა ბურჟუაზიული ნდობის და ბურჟუაზიული რესპუბლიკის, პროტესტი თუ შინაარსით არა სახელით მანც (***) (მარქსი) ****).

და აი, კიდევ ბურჟუაზიის მთელი სიძულეა იმ სახელისაგან იძულებული იყო მიმართული, მთელი მისი ცდა იმის გამოხატობადა, რომ

მეთაური იყო შემდეგში ცნობილი ქრისტანლის ტერიტი. 27—29 ივლისს 1880 წ. პარიზის ქუჩებში გაჩაღდა ბრძოლა, რომელიც დამთავრდა ბურჟუაზიის განდევნით.

მთელი უფლება მისველი ბურჟუაზიის ხელში გადავიდა. მან თავის მეფეთ ლუი-ფილიპე დაიწვა.

აქედან ჩვენი აზრია უნდა იყოს რეპრესიის შედეგები და მისი შესაძლებლობა, იგი რუსეთშიც მოხალადგებოდა. მერე ვის სურს ისევ გამეფოს რომანოვები? იმის, ვისი ინტერესების დამცველად უკანასკნელი იყო, ესე იგი თავდაპირველობას, სხვა ბურჟუაზიის მტერე ნაწილს და სამდგენლობას. მაგრამ საბინისა ძალა მათ არ შესწევთ. თვითმპროლეტარიატი თვით ცხოვრებამ გააკოტრა, მისი ფსოები წინააღმდეგობა ბატონობის აწივითადად უნდა იქნებოდა, რუსეთის ცხოვრებამ კი საგრძნობლად წაიწია წინ, რუსეთის მემამულეები უკვე ვეკარა მ.პაპა და ობლივიონის ამბური ხალხით ევროპის ფრაკტე შეცვალა. ვინც ეს არ ისურვს, ისინი ცხოვრებამ გაწაფა და ვერავითარი ძალა ვერ შესძლებს ევროპის ცხოვრების უკან დაბრუნებას. მარკს-ენსლისგანგებობის მართავს-გამგებობაში ხელახლა ჩაყენება—იქნებოდა რუსეთის უკან დედალური წარმოებისკენ დაბრუნება და ამის მიხედვით კი არც შინაურით და არც გარეშე ძალებით თავდაპირველობას არ ძალდებს. ასეთია რეპრესია.

სულ სხვაა კონტრ-რევოლუციის 1848 წ. მოხალ რევოლუციები მიიღეს რიგს ქვეყნებში, სადაც მეუბნები კლასი საკუთარ მოთხოვნებთან წარმოდგენა სცადა და მის მაგიერ, რომ ბურჟუაზიის კულში მოქცეოდა, რევოლუციის მეთაურება იკისრა. რევოლუციის ქარიშხალი გადაიარა დასავლეთის თითქმის ყველა ქვეყნებში. შეგერდებით, უდავლობის გამო, მხოლოდ საფრანგეთის მხედრობა, ლუი ფილიპეს მეფობას ასე ახასიათებდა მარქსი:

„ლუი ფილიპეს მეფობის დროს ბატონობდა არა ბურჟუაზია, არამედ—ერთი მისი ფრაქციისათვის, გრეთი წოდებული ფინანსური არისტოკრატია,—ბანკირები, ბიურგის და რკინის გზის კარგებები და ნაწილი მათთან გაერთიანებული მიწათმფლობელების: მესაკუთრები ქვეანხმების მფლობელები, რკინის მანქანის და ტყეებისა. ის იკლავს ტახტზე და უკანახმებდა კანონებს პალატებში, ის აჩივებდა სახელმწიფო თანამდებობებს და ყველაფერს სანონისტიკობიდან და გათავისებულ ადგილებით თანამდებობის ბურჟოაზიას.“

ნამდვილი საწარმოო ბურჟუაზია შეადგენდა ნაწილს ოფიციალური ოპოზიციისა, ე. ი. წარმოდგენილი იყო პალატებში, როგორც უპირატესობა. მისი ოპოზიციის მით უფრო გატრავდა და გაძლიერდა ხდებოდა, რაც უფრო მკაფიოთ ნდებოდა ფინანსური არისტოკრატის თვითმპროლეტარიატი და რაც უფრო უმუშევრობა იმართებდა მას თავისი ბატონობა მეუბნეთა კლასზე 1882, 1884, 1889 წ. წ. მათი აჯანყებების სისხლში ჩახრჩობის შემდეგ (**).

საერთო უკმაყოფილებას ზედ დართოთ მოსახლეობა და საწარმოო კრიზისი, რომც შემოიღეს კარგამდე მივიღებთ მესვერებთან დიდი უმარჯველობა. ოპოზიციონერები ბურჟუაზიის წინააღმდეგობის საბაზისი აგებენ. საბურჟუაზიო რევოლუციის სასარგებლოდ. ამ მოძრაობაში მთელი ფართი ხასიათი მიიღო, რაც არაფრით ექსპონირა მის მეთაურებს, ბანკეტების მიხედვით.

და აი, კიდევ ბურჟუაზიის მთელი სიძულეა იმ სახელისაგან იძულებული იყო მიმართული, მთელი მისი ცდა იმის გამოხატობადა, რომ

(*) იხ. Маркс. Историческая работа, т. 1, стр. 100-101. (**) ბანკეტები—საზეიმო სადილები, ან ვახშამი ცეცხლის სიტყვის წარმოითქმით, რომელსაც პოლიტიკური და საზოგადოებრივი შინაშენი ლობია აქვს. (***) იხ. იქვე გვ. 12. (***) იხ. იქვე გვ. 25.

მეგრის ცნობები, მეგრის მასალა იყო საკითრი, კომისიები თავიდანვე მუშაობდნენ ამ საკითხის გარშემო და არ შეიძლება გამგებობას უსაყვედროთ. ორატორი მოითხოვს მეუბნების დაქვამული 12 აგვისტოდან (მოთხოვნები-ლებების წარდგენის დღიდან) უნდა გადაღებულ იქნას აგრეთვე ტრამვიც. მაგრამ ეს საკითხი შემდგენისთვის გადავლოთ, რომ პრესის საშუალებით ავტონომიური ტრამვიც გადაღების აუცილებლობა, რომ ეს მათთვის მოულოდნელი არ იქნეს და უკმაყოფილება არ გამოიწვიოს. ან. კიანურაძე (კ.რ.) უფრო მეტი გ. მახარაძის შეხედულებას. ფ. მახარაძე ამბობს, რომ მეუბნები დაქვამული 12 აგვისტოდან უნდა გადაიყვინოს. ან. კიანურაძე (კ.რ.) უფრო მეტი გ. მახარაძის შეხედულებას. ფ. მახარაძე ამბობს, რომ მეუბნები დაქვამული 12 აგვისტოდან უნდა გადაიყვინოს. ან. კიანურაძე (კ.რ.) უფრო მეტი გ. მახარაძის შეხედულებას. ფ. მახარაძე ამბობს, რომ მეუბნები დაქვამული 12 აგვისტოდან უნდა გადაიყვინოს.

მეგრის ცნობები, მეგრის მასალა იყო საკითრი, კომისიები თავიდანვე მუშაობდნენ ამ საკითხის გარშემო და არ შეიძლება გამგებობას უსაყვედროთ. ორატორი მოითხოვს მეუბნების დაქვამული 12 აგვისტოდან (მოთხოვნები-ლებების წარდგენის დღიდან) უნდა გადაღებულ იქნას აგრეთვე ტრამვიც. მაგრამ ეს საკითხი შემდგენისთვის გადავლოთ, რომ პრესის საშუალებით ავტონომიური ტრამვიც გადაღების აუცილებლობა, რომ ეს მათთვის მოულოდნელი არ იქნეს და უკმაყოფილება არ გამოიწვიოს. ან. კიანურაძე (კ.რ.) უფრო მეტი გ. მახარაძის შეხედულებას. ფ. მახარაძე ამბობს, რომ მეუბნები დაქვამული 12 აგვისტოდან უნდა გადაიყვინოს.

ს. ცეკაშვილი. (შემდეგი იქნება).

ქალაქის საბჭო

თავმჯდომარეობის დ. მერხალიძე. სანამ დღის წესრიგის განხილვის შეუძლებლობის გამო, ამირი კავკასიის საბჭოებში კომარკის წინადადების თანხმობით ერობის შესახებ თათბირზე დასასწრებლად აირჩიეს ნოე არაბიშვილი, ფ. მახარაძე, ლ. ლეგიტივი (ს.რ.), გ. აბაშიანი (დ.რ.), გ. ლახვიანი (ს.რ.), იმედი კარაკოვი (კ.რ.), მამედბეგოვი (მუსულ.).

გინაიდან ქალაქის საბჭოს მდივანი გ. ხახინოვი არის ცენტრალური საბჭოების კომისიის მდივანიც, საბჭომ დაადგინა, დამუშავებულ კრების არჩევნების გათვალისწინებით განთავსდეს იგი ქალაქის საბჭოს მდივანის მოვალეობისა.

კრების მოსამსახურეთათვის ჯამაგირების მომეტების შესახებ მოხსენებას აკეთებს გამგებობის წევრი მ. სირინოვი. მისი გამოცემით, ჯერ კიდევ 12 აგვისტოდან შემოიტანეს მოსამსახურეთა მთელი რიგი განცხადებებისა ჯამაგირების მომეტების შესახებ. ამ მხრით ტრამვალები სამ ჯგუფად იყოფიან.

პირველ ჯგუფს შედგენს მოძრაობაში მამუშევი წევრი ისინი რომლებსაც 100 მუშაობით ჯამაგირების გადაღება; მეორე ჯგუფს—სპეციალური მეუბნები და მესამე ჯგუფს—კანტინაში მოსამსახურეთა და მეთვალყურეთა—მოთხოვნები მომეტების ჯამაგირების რაოდენობის მიხედვით. მეუბნები ამბობენ, ჩვენ არ ვიზოვებთ მდგომარეობის გაუმჯობესებას, ჩვენ გვინდა მოვლდეს ჯამაგირის ცხარების გაძვირების მიხედვით. პირველ ჯგუფს დაქვამულია 12 აგვისტოდან 31 დეკემბრამდე მოუწდება 512,967 მ. (14000 მან. ზედმეტი მუშაობისთვის); მეორე ჯგ.—27,484 მ., მესამე ჯგ.—46442 მ. სპეციალური ჯგუფის ხარჯები—165250 მ. სულ ხარჯები უდრის—999,002 მ. ჩვენ დღევანდელ პირობებში აუცილებლად მივჩნევთ ქალაქის ყველა წარმოების შემოსავალი გადასახადების მიხედვით. მოსამსახურეთა მოთხოვნების დაქვამულიებით გამოწვეული ხარჯები თვით ტრამვების შემოსავალია და გადასახადების მიხედვით ტრამვების თვითვე ასევე გადასახადების მიხედვით.

საქართველოს ტრამვების (ბლუთების ფასის) გადაღება. საფინანსო, ხარჯთაღრიცხვისა და ტრამვების კომისიის ქალაქის გამგებობისათვის ერთად შეიმუშავებს ტრამვების გადაღების 5 ვარიანტი. 1 ვარიანტი—თუ ყველა ლიანდარებზე ბილეთის ფასს გახდით 10 კ., ერთი წლის განმავლობაში შემოსავალი იქნება 6,036,923 მ. 04 კ., 2 ვარიანტი ყველა ლიანდარებზე 15 კ., შემოსავალი 9,060,804 მ. 60 კ., 3 ვარიანტი—20 კ., შემოსავალი—12107459 მ. 67 კაპ., 4 ვარიანტი—3 კ., მაგვირათ 5 კ., 5 კ. მაგვირათ—10 კ., 10 კ. მაგვირათ—15 კ., შემოსავალი 6,628,115 მ. 57 კ. მე 5 ვარიანტი—3 კ. მაგვირათ 5 კ., 5 კ. მაგვირათ—10 კ., 10 კ. მაგვირათ—20 კ.; შემოსავალი 7,256 562 მან. 44 კ. (ყველა ვარიანტის თანხმობით ნაშალდების ლიანდარებზე ბილეთების ფასის 15 ოქტომბრიდან იქნა გადაღებული.

კ. კანელიძე (ს.ლ.) საფინანსო კომისიის სახელით განმარტავს ზოგიერთ ციურებს და ამბობს; კომისია მივიდა იმ დასკვნამდე, რომ ტრამვების შემოსავალი უნდა ფარავდეს მხოლოდ გადასახადს.

მ. მესხიანი (ს.ლ.) მოითხოვს მეუბნების დაქვამული 12 აგვისტოდან და ტრამვების იმ მომხმდე გადაღებას, რომ ზოლოდენად დარჩეს დევიციტი. ზორონი (დ.რ.), ჩელოლაშვილი (ს.რ.) მომხმდე არიან ტრამვების გადაღების ბერბეროვი (კ.რ.) უსაყვედურებს გამგებობას, რატომ დღემდე არ გააჩივთ ეს საკითხი, მოითხოვს ტრამვების გადაღების შესახებ ვარიანტის თანხმობა და მეუბნების დაქვამული 20 ოქტომბრიდან. გენერალ მახარაძე უპასუხებს ბერბეროვის:

ლიდი ხანა გვაგონ ფიქლს არ გვაძლავს და დღეში. გუშინ დღით კი კავკასიის სასურსათო კომიტეტის გამგებობამ გვაცნობა, რომ დღევანდელ ჩვენ მიერ შექმნილ წინააღმდეგობას წინააღმდეგობა არა გვაქვს. მივმართეთ კრება წიგნიკის წინააღმდეგობის წინააღმდეგობა, რომ შეგვეცხადებინა, შეიძლება ვერ დავიწყებთ მეუბნების ჩვენის წინააღმდეგობა, რომელიც ჩვენ არა გვაქვს, გინაიდან ყოველთვის საკითხზე ნაკლებს ვდებულბოდათ. მივიღეთ ყოველთვის ზომა, რომ ავანტურა ვიყოთ კრება წიგნიკის. ქალაქის სასურსათო კომიტეტმა დაადგინა, ხელს დღითი მცხოვრებთ მიერ უსაყვედროს ნახევარი, ხოლო მეორე ნახევარი მიერ უნდა სხდებოდეს.

მეთაურებმა პურის გამოცხობაზე უარი განცხადეს, ერთი ტომარა ფიქლსათვის თორენს ვერ გავხებრებოდა, ხელს კი ფურცელში განმარტავს პური თორენებშიც გიყვინება. სამხედრო უწყება ვერავითარ დახმარებას ვერ გვიწყებს. მიღებული ყოველივე ზომები, რომ ხელს თავიდან ავიცილოთ ყოველგვარი უწყობა. რის გვიქვამს საზოგადოებრივი ხელნაწილი დღე—ეს არაფერ არ იცის..

ქალაქის დამფუძნებელ კრების საბჭოების კომისიის მიერ ჩივილი. ლომიანობი, ვთოვი (ს.ლ.), მ. ხახინოვი (დ.რ.), თარხანოვი (ს.რ.), ამირალოვი (კ.რ.), შინიევი (მუს.), ი. ბარათაშვილი (ფილ.), გ. უზუნბერგი (გერ.), ტყეშელაშვილი (ბალს.), გ. გვახაია (ნ.ლ.), ავტორიტეტით აირჩიეს ნ. დანდეროვი. ვეწ.

მუშათა შორის.

კლასების ბრძოლის გათვალისწინებით, როგორც მეთვალყურეთა იციან, მოსამსახურეთა გამატრადებით დამთავრდა, კლასების მამასახლისები იძულებული გახდნენ დასაძინებულნი იქნათ მომარტებულ კაპიტალისტს გარჩევაზე, რასაც მოსამსახურეთა თითხმდენ დღედად მოთხოვნების წარდგენისა. მიუხედავად მეტად მცირედი მოთხოვნებისა მ. მ. მამასახლისები ვერ შეუერთდნენ იმ გარეგნობის, რომ მოსამსახურებმა გახდნენ მოთხოვნების წარდგენა და არა თხოვნის; ვერ წარმოუდგენიათ, რომ მოსამსახურებმა აჩივან უფლებიანი წევრნი საზოგადოებისა და თავისუფალი მოქალაქეები რუსეთისა. ყოველთვის დღის ილონეს, რომ დამეშინებოთ გაფიცვა, მიმართეს უსაზღვრო ინსინუაციებს აღნიშნეს, რომ ეს უგერისი და უსაყვედრო შრომაეც კი სადღებო 800—1000 მ., ამასაც არ გამოყოფილენ და კიდევ იტყვიანო; შეეცადნენ „გერეთე, რომ ეს პროლეტარია მოქალაქეთათვის უაფეროა“, როგორც არამშრომელთა პროლეტარია, მაგრამ სინამდვილე სულ სხვას გულისხმობს, მართალია, ხელზე მოსამსახურეთა არა ჰქვინან ზედმეტ ღირებულებას, მაგრამ იმევე დროს ყველაფერს ხელსაყვება გადასახადისა ისიც, რომ ეს დარგს არა მარტო ხელზე მოსამსახურებნი ეტყვიანინ, არამედ—მოხელეებიც და სხვა მთავარი, მაგრამ უფრო კიდევ არაფერ არ მოსვლიდა აზრით მისი მტკიცება, რის დამტკიცებაც ასე გულ-მოდგინეთ შეუძლებ ჩვენი მამასახლისები.

კლასთა ბრძოლა ყველგან და ყოველთვის დასაძინებია, მაგრამ, როცა „საზოგადოების წარმომადგენელი“ ასეთი წესით ილაშქრებენ, როცა კანონიერი, წესიერი მოთხოვნების დასამარტებლად ყოველთვის საშუალებას მიმართავენ, არ იხებენ პროლეტარიათს, სიყვალისა და სხ. წინააღმდეგ, ეს არის საკანონო, ეს მიუტოვებელია. აი ასეთი რაღი იკისრეს მოსამსახურეთა გაფიცვის დროს მ. მ. დღემდე, გაბეგვს და სხ. შამივის თავდაჯდომარეობით; თუ ვინ აჩივან ესნი, და მით უმეტეს, თავმჯდომარე, ყველამ კარგათ იცის. ბ. დამიკრთა დღემდე უფრო ხალხს ამხედრებს კაპიტალის წინააღმდეგ, მეტი მივიდნის წინააღმდეგ, მაგრამ როცა აქაც იმედი უტრავდება, გაფიცულებში და ხალხში აგრულებს ხმებს, რომ ისინი ე. ი. მამასახლისები დღით ხანა თანხმობა აჩივან და ოფიციალური ქალაქი გახვანდელი გვიქვამს, მაგრამ ის ქალაქი ნაცლად ცენტრალურ კაპიტრის თავმჯდომარისა მიიღო ცენტრალურ ბ

